

Procedury postępowania w placówkach oświatowych

KATARZYNA SZYMCZAK

STOWARZYSZENIE NAUCZYCIELI I PRACOWNIKÓW OŚWIATY „NAUCZYCIELE DLA WOLNOŚCI”
ZESPÓŁ DS. ZDROWIA PSYCHICZNEGO I FIZYCZNEGO DZIECI I MŁODZIEŻY

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

Zgodnie z USTAWĄ z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw

najważniejsze zapisy dotyczące szkoly:

Rozdział 4b

Standardy ochrony małoletnich

Art. 22b. Obowiązek wprowadzenia standardów ochrony małoletnich, zwanych dalej „standardami”, ma każdy:

- 1) **organ zarządzający jednostką systemu oświaty**, o której mowa w art. 2 pkt 1–8 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 900), oraz inną placówką oświatową, opiekuńczą, wychowawczą, resocjalizacyjną, religijną, artystyczną, medyczną, rekreacyjną, sportową lub związaną z rozwijaniem zainteresowań, do której uczęszczają albo w której przebywają lub mogą przebywać małoletni;
- 2) **organizator działalności oświatowej**, opiekuńczej, wychowawczej, resocjalizacyjnej, religijnej, artystycznej, medycznej, rekreacyjnej, sportowej lub związanej z rozwijaniem zainteresowań przez małoletnich.

Art. 22c. 1. W standardach, w sposób dostosowany do charakteru i rodzaju placówki lub działalności, określa się w szczególności:

1) zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem placówki lub organizatora, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich;

2) zasady i procedurę podejmowania interwencji, w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego;

3) procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego oraz w przypadku instytucji, które posiadają takie uprawnienia, osoby odpowiedzialne za wszczynanie procedury „**Niebieskie Karty**”;

4) zasady przeglądu i aktualizacji standardów;

5) zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu placówki lub organizatora do stosowania standardów, zasady przygotowania tego personelu do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności;

6) zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania;

7) osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia;

8) sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego.

2. W standardach wprowadzanych w placówce lub miejscu prowadzonej działalności, o których mowa w art. 22b, należy określić także:

1) wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone;

2) zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet;

3) procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie;

4) zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia.

Rozdział 4e

Kontrola obowiązków

Art. 22x. 1. Wójt, burmistrz, prezydent miasta, starosta oraz marszałek województwa sprawują kontrolę wykonywania obowiązków, o których mowa w art. 21 i art. 22b, w zakresie objętym właściwością rzeczową i miejscową tych organów.

2. Organy, o których mowa w ust. 1, mogą upoważnić do wykonywania funkcji kontrolnych pracowników podległych im urzędów marszałkowskich, powiatowych, miejskich lub gminnych lub funkcjonariuszy straży gminnych.

3. Podmiotem uprawnionym do kontroli wykonywania obowiązków, o których mowa w art. 21 i art. 22b, w zakresie swojej właściwości rzeczowej i miejscowej jest organ prowadzący jednostkę systemu oświaty, o której mowa w art. 2 pkt 1–8 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, lub organ sprawujący nadzór pedagogiczny nad taką jednostką, organ zarządzający lub nadzorujący inną placówkę lub prowadzenie działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi.

4. Kontrolujący w ramach kontroli jest uprawniony do:

- 1) wstępu wraz z niezbędnym sprzętem na teren kontrolowanego podmiotu w godzinach od 8 do 18;
- 2) żądania pisemnych lub ustnych informacji niezbędnych dla przeprowadzenia kontroli;
- 3) żądania okazania dokumentów i udostępnienia wszelkich danych mających związek z zakresem kontroli.

5. Z czynności kontrolnych kontrolujący sporządza protokół, którego jeden egzemplarz doręcza kierownikowi kontrolowanego podmiotu lub kontrolowanej osobie fizycznej wraz z zaleceniami pokontrolnymi.

6. Jeżeli w wyniku kontroli zostanie stwierdzone naruszenie przez kontrolowany podmiot przepisów lub występuje uzasadnione podejrzenie, że takie naruszenie mogło nastąpić, niezależnie od przekazania zaleceń podmiotowi kontrolowanemu, wójt, burmistrz, prezydent miasta, starosta, marszałek województwa lub podmioty wymienione w ust. 3 niezwłocznie powiadamiają Policję lub prokuratora.

Art. 22y. 1. Państwowa Inspekcja Pracy w zakresie swojej właściwości jest uprawniona do kontroli wykonywania przez pracodawcę obowiązku, o którym mowa w art. 21 ust. 2.

2. W razie stwierdzenia naruszenia wykonywania przez pracodawcę obowiązku, o którym mowa w art. 21 ust. 2, Państwowa Inspekcja Pracy niezwłocznie powiadamia o tym Policję lub prokuratora.

Art. 22z. 1. Prezes Narodowego Funduszu Zdrowia w zakresie swojej właściwości jest uprawniony do kontroli wykonywania przez pracodawcę lub organizatora działalności obowiązku, o którym mowa w art. 21 ust. 2, oraz obowiązku wprowadzenia standardów.

2. W razie stwierdzenia naruszenia wykonywania przez pracodawcę lub organizatora działalności obowiązku, o którym mowa w art. 21 ust. 2, lub obowiązku wprowadzenia standardów, pracownicy Narodowego Funduszu Zdrowia przeprowadzający kontrolę niezwłocznie powiadamiają o tym Policję lub prokuratora.”;

Art. 21. 2. Pracodawca lub inny organizator uzyskuje informacje, czy dane osoby, o której mowa w ust. 1, są zamieszczone w Rejestrze z dostępem ograniczonym lub w Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze.

7) w art. 23:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„**2. Kto dopuszcza do pracy lub do innej działalności** związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi, **osobę bez uzyskania informacji, o których mowa w art. 21 ust. 2,** **podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny nie niższej niż 1000 zł.**”

b) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„**3. Kto przed nawiązaniem stosunku pracy lub dopuszczeniem do działalności** związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi, **nie wypełnia obowiązku przedłożenia informacji lub oświadczenia, o których mowa w art. 21 ust. 3–7,** **podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny nie niższej niż 1000 zł.**”;

8) po art. 23 dodaje się art. 23a–23c w brzmieniu:

„Art. 23a. Kto dopuszcza do pracy lub do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi, osobę wiedząc, że dane tej osoby są zamieszczone w Rejestrze, albo wiedząc, że została prawomocnie skazana za przestępstwo określone w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, przestępstwo określone w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego lub w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny nie niższej niż 1000 zł.

Art. 23b. 1. Kto, będąc obowiązany do wprowadzenia standardów ochrony małoletnich nie wykonuje tego obowiązku, podlega karze grzywny do 250 zł albo karze nagany.

2. W razie ponownego stwierdzenia niewykonania obowiązku wprowadzenia standardów ochrony małoletnich, sprawca, podlega karze grzywny nie niższej niż 1000 zł.

Art. 23c. Kto dopuszcza do pracy lub do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub z opieką nad nimi osobę wiedząc, że osoba ta ma obowiązek stosowania się do orzeczonego przez sąd zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub z opieką nad nimi,

podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.”;

9) po art. 24 dodaje się art. 24a w brzmieniu:

„Art. 24a. 1. W razie skazania za przestępstwo, o którym mowa w art. 23c, sąd orzeka środek karny w postaci świadczenia pieniężnego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej. Wysokość tego świadczenia nie może przekroczyć 30 000 zł.

2. W razie ukarania za wykroczenie, o którym mowa w art. 23 ust. 2, art. 23a i art. 23b ust. 2, sąd orzeka środek karny w postaci świadczenia pieniężnego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej. Wysokość tego świadczenia nie może przekroczyć 10 000 zł.”.

Art. 8. Rada Ministrów przyjmie pierwszy Krajowy Plan Przeciwdziałania Przemocy na Szkodę Małoletnich oraz pierwszy Krajowy Plan Przeciwdziałania Przestępstwom Przeciwko Wolności Seksualnej i Obyczajności na Szkodę Małoletnich do dnia 31 grudnia 2026 r.

Art. 9. Tworzy się:

- 1) Zespół do spraw analizy zdarzeń, na skutek których małoletni poniósł śmierć lub doznał ciężkiego uszczerbku na zdrowiu;
- 2) Zespół do Spraw Ochrony Małoletnich.

Art. 10. Podmioty, o których mowa w art. 22b ust. 1 oraz art. 22c ust. 3 ustawy zmienianej w art. 7, mają obowiązek wprowadzenia standardów ochrony małoletnich w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 11. Przepisy ustawy zmienianej w art. 4, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się do skazanych, którzy rozpoczną odbywanie kary pozbawienia wolności po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 12. Ustawa wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1 pkt 1–3, art. 5, art. 7 pkt 6 w zakresie rozdziałów 4c i 4d, art. 8 oraz art. 9, które wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

FUNDACJA DAJEMY DZIECIOM SIŁĘ informuje, iż „postulat standardów ochrony dzieci sformułowano na początku XXI wieku, **po ujawnieniu przypadków wykorzystywania seksualnego dzieci przez członków misji i organizacji, które udzielały wsparcia w ramach programów pomocy rozwojowej w Afryce.** W odpowiedzi na ten problem, grupa organizacji, koordynowana przez **brytyjską fundację NSPCC** (National Society for the Prevention of Cruelty to Children), stworzyła w 2003r. **Kodeks ochrony dzieci w organizacjach pozarządowych.**

Fundacja DDS przeniosła tę ideę do Polski zaczynając od promowania i wdrażania polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem w instytucjach opiekuńczych, oświatowych oraz w placówkach opieki instytucjonalnej”.

STANDARDY PODZIELONO NA OBSZARY:

I POLITYKA – dotyczy całego personelu. Organ wyznacza kierownictwo, które odpowiada za wdrażanie i nadzorowanie. Kierownictwo wyznacza osobę odpowiedzialną za monitoring realizacji Polityki w placówce (rola, zadania, kwalifikacje są jasno określone). Polityka jest szeroko promowana i opublikowana dla personelu, rodziców, dzieci.

Polityka określa:

- zasady bezpiecznej rekrutacji personelu,
- sposób reagowania w przypadku podejrzenia, że dziecko doświadcza krzywdzenia i zasady prowadzenia rejestru interwencji,
- zasady bezpiecznych relacji personel – dziecko i dziecko – dziecko,
- zasady bezpiecznego korzystania z Internetu i mediów elektronicznych,
- zasady ochrony wizerunku i danych osobowych dzieci.

II PERSONEL – monitoring, edukacja i zaangażowanie pracowników w celu zapobiegania krzywdzeniu dzieci:

- ocena przygotowania kandydatów do pracy z dziećmi,
- dane z Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym,
- określenie zasad bezpiecznych relacji personelu z dziećmi (niedozwolone i pożądane),
- instytucja zapewnia edukację personelu na temat: rozpoznawania symptomów krzywdzenia, procedur interwencji w przypadku krzywdzenia, odpowiedzialności prawnej pracowników, procedury Niebieskiej Karty,
- cały personel jest przygotowany do edukacji dzieci na temat ochrony przed przemocą i wykorzystywaniem oraz opiekunów/rodziców na temat wychowania dzieci bez przemocy,
- personel dysponuje materiałami edukacyjnymi dla dzieci i rodziców i je wykorzystuje.

III PROCEDURY – zgłaszania podejrzenia oraz podejmowania interwencji w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dziecka:

- instytucja wypracowała procedury, które krok po kroku określają, jakie działania należy podjąć w sytuacji krzywdzenia dziecka lub zagrożenia jego bezpieczeństwa ze strony personelu, rodziny, rówieśników, osób dorosłych,
- instytucja dysponuje danymi kontaktowymi lokalnych instytucji, które zajmują się interwencją i pomocą w sytuacjach krzywdzenia dzieci (policja, sąd rodzinny, centrum interwencji kryzysowej, mgops, placówki ochrony zdrowia) oraz zapewnia do nich dostęp wszystkim pracownikom,
- w instytucji wyeksponowane są informacje dla dzieci na temat możliwości uzyskania pomocy w trudnej sytuacji, w tym numery bezpłatnych numerów zaufania.

IV MONITORING – instytucja monitoruje i okresowo weryfikuje zgodność prowadzonych działań z przyjętymi standardami:

- przyjęta polityka ochrony dzieci jest weryfikowana przynajmniej raz w roku, ze szczególnym uwzględnieniem analizy sytuacji związanych z wystąpieniem bezpieczeństwa dzieci,
- w ramach weryfikacji polityki instytucja konsultuje się z dziećmi i ich rodzicami.

USTAWA Z DNIA 9 CZERWCA 2022r.
O WSPIERANIU I RESOCJALIZACJI
NIELETNICH

Art. 1. 1. Przepisy ustawy stosuje się w zakresie:

1) postępowania w sprawach o **demoralizację** – wobec osób, które **ukończyły 10** lat i nie są pełnoletnie,

2) postępowania w sprawach o **czyny karalne** – wobec osób, które dopuściły się takiego czynu **po ukończeniu 13** lat, ale przed ukończeniem 17 lat.

3) wykonywania środków wychowawczych, środka leczniczego lub środka poprawczego – wobec osób, względem których środki te zostały orzeczone, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez te osoby 21 lat, chyba że niniejsza ustawa stanowi inaczej.

Art. 4. 1. **Każdy**, kto stwierdzi istnienie okoliczności świadczących o **demoralizacji nieletniego**, w szczególności dopuszczenie się czynu zabronionego, **naruszanie zasad współżycia społecznego, uchylenie się od obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki, używanie alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych**, ich prekursorów, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, zwanych dalej „substancją psychoaktywną”, **uprawianie nierządu, ma społeczny obowiązek odpowiednio przeciwdziałać temu, a przede wszystkim zawiadomić o tym rodziców lub opiekuna nieletniego, szkołę, sąd rodzinny, Policję lub inny właściwy organ.**

2. **Każdy**, dowiedziawszy się o **dopuszczeniu się przez nieletniego czynu karalnego, ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym sąd rodzinny lub Policję.**

3. Instytucje państwowe i samorządowe oraz publiczne i niepubliczne szkoły i **placówki oświatowe**, które w związku ze swoją działalnością dowiedziały się o dopuszczeniu się przez nieletniego czynu zabronionego wyczerpującego znamiona przestępstwa ściganego z urzędu lub przestępstwa skarbowego, **są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym sąd rodzinny lub Policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów popełnienia czynu zabronionego.**

4. **W przypadku gdy nieletni wykazuje przejawy demoralizacji lub dopuścił się czynu karalnego na terenie szkoły lub w związku z realizacją obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki**, dyrektor tej szkoły może, za zgodą rodziców albo opiekuna nieletniego oraz nieletniego, zastosować, jeżeli jest to wystarczające, środek oddziaływania wychowawczego w postaci pouczenia, ostrzeżenia ustnego albo ostrzeżenia na piśmie, przeproszenia pokrzywdzonego, przywrócenia stanu poprzedniego lub **WYKONANIA OKREŚLONYCH PRAC PORZĄDKOWYCH NA RZECZ SZKOŁY**. Zastosowanie środka oddziaływania wychowawczego nie wyłącza zastosowania kary określonej w statucie szkoły. Przepisu nie stosuje się w przypadku, gdy nieletni dopuścił się czynu zabronionego wyczerpującego znamiona przestępstwa ściganego z urzędu lub przestępstwa skarbowego.

5. W przypadku gdy organ uprawniony do przeprowadzenia czynności wyjaśniających według przepisów ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2022 r. poz. 1124) **stwierdzi, że nieletni dopuścił się czynu karalnego** wyczerpującego znamiona wykroczenia, może zastosować, jeżeli jest to wystarczające, środek oddziaływania wychowawczego w postaci pouczenia, zwrócenia uwagi, ostrzeżenia, przywrócenia stanu poprzedniego lub zawiadomienia rodziców albo opiekuna nieletniego lub szkoły, do której nieletni uczęszcza.

Art. 18. 1. Sąd rodzinny może:

1) zobowiązać rodziców albo opiekuna nieletniego do poprawy warunków wychowawczych, bytowych lub zdrowotnych nieletniego, a także do ścisłej współpracy ze szkołą, do której nieletni uczęszcza, z poradnią psychologiczno-pedagogiczną, w tym w razie potrzeby wykonania odpowiedniej diagnozy nieletniego, oraz z podmiotem wykonującym działalność leczniczą,

2) zobowiązać rodziców albo opiekuna nieletniego do współpracy z młodzieżowym ośrodkiem socjoterapii w zakresie realizacji obowiązku nauki przez nieletniego, jego socjoterapii i pomocy psychologiczno-pedagogicznej;

3) zobowiązać rodziców albo opiekuna nieletniego do naprawienia w całości albo w części szkody wyrządzonej przez nieletniego lub do zadośćuczynienia za doznaną krzywdę.

2. Zobowiązując rodziców albo opiekuna nieletniego do naprawienia szkody lub do zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, sąd określa sposób i termin wykonania tych zobowiązań.

3. Sąd rodzinny może określić sposób kontrolowania wykonywania środka, o którym mowa w ust. 1.

4. Zobowiązując kuratora sądowego do kontrolowania wykonywania środka, o którym mowa w ust. 1, sąd rodzinny określa częstotliwość składania informacji z wykonywania tego środka.

Art. 19. 1. **W przypadku gdy rodzice albo opiekun nieletniego uchylają się od wykonywania środka, o którym mowa w art. 18 ust. 1, sąd rodzinny może wymierzyć im karę pieniężną w wysokości do 3 tys. zł.**

2. Jeżeli rodzice albo opiekun nieletniego, mimo uprawomocnienia się postanowienia o wymierzeniu kary pieniężnej, nadal uchylają się od wykonywania środka, o którym mowa w art. 18 ust. 1, sąd rodzinny ponownie może im **wymierzyć karę pieniężną w wysokości do 3 tys. zł.** Sąd poucza rodziców albo opiekuna nieletniego o tej możliwości po ogłoszeniu postanowienia o wymierzeniu kary pieniężnej wydanego na podstawie ust. 1.

3. Sąd rodzinny uchyla karę pieniężną w całości albo w części, jeżeli osoba ukarana w ciągu 14 dni od uprawomocnienia się postanowienia o wymierzeniu kary pieniężnej usprawiedliwi swoje zachowanie lub przystąpi do wykonywania środka, o którym mowa w art. 18 ust. 1.

Dziękuję za uwagę😊

ŹRÓDŁA:

[HTTPS://STANDARDY.FDDS.PL/STANDARDY](https://standardy.fdds.pl/standardy)

[HTTPS://ORKA.SEJM.GOV.PL/PROC9.NSF/USTAWY/3309_U.HTM](https://orka.sejm.gov.pl/proc9.nsf/ustawy/3309_u.htm)

[HTTPS://ISAP.SEJM.GOV.PL/ISAP.NSF/DOWNLOAD.XSP/WDU20220001700/T/D20221700L.PDF](https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/wdu20220001700/t/d20221700l.pdf)